

Bijlage 2

Overzicht van gerealiseerde en nog voorgenomen maatregelen ter verbetering van het inburgeringsstelsel en de uitvoering

Sinds de invoering van de Wet inburgering en de Regeling vrijwillige inburgering op 1 januari 2007 zijn diverse maatregelen getroffen om het inburgeringsstelsel te verbeteren ten einde de veelal door gemeenten gesignaleerde knelpunten in de uitvoering op te lossen. Deze maatregelen betreffen wijzigingen in de wet- en regelgeving opdat gemeenten beter in staat zijn een goed en ruim aanbod te kunnen doen aan inburgeraars en daarmee de ambities te kunnen realiseren.

Daarnaast zijn diverse activiteiten ondernomen ter ondersteuning van de gemeenten bij de uitvoering.

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van gerealiseerde maatregelen en ondersteunende activiteiten. Deze maatregelen en ondersteunende activiteiten zijn voor een belangrijk deel aangekondigd in het Deltaplan inburgering (september 2007)¹ dat geheel gericht is op het verbeteren van de kwaliteit van de inburgering. In het schriftelijk overleg met de Tweede Kamer over dit Deltaplan (oktober 2007), en in drie achtereenvolgende beleidsbrieven over de inburgering van respectievelijk 13 mei 2008, 8 oktober 2008 en 30 januari 2009 is de Kamer geïnformeerd over de voortgang en over enkele nieuwe maatregelen en activiteiten².

Vervolgens wordt een overzicht gegeven van nieuwe maatregelen en activiteiten die ik voornemens ben in te zetten. Tot slot wordt in deze bijlage ook de stand van zaken van een aantal onderwerpen gegeven die ik u tijdens debatten heb toegezegd.

Gerealiseerde maatregelen na de invoering van de Wet inburgering³

1. Gemeenten kunnen alle inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefigen een door de overheid gefinancierd aanbod voor een inburgeringsprogramma doen. Dit betekent een aanzienlijke verruiming van de eerdere wetgeving waarin alleen aan specifieke doelgroepen een aanbod kon worden gedaan.
2. Ook niet G31 kunnen budget dat niet in 2007 wordt uitgegeven besteden in 2008 en 2009. Dit betekent ruimte om een inhaalslag te maken in 2008 en 2009.
3. Een inburgeringsprogramma kan ook direct gericht zijn op het staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II. Dit biedt de mogelijkheid om inburgeraars een passend aanbod te doen dat aansluit bij hogere individuele ambities en grotere capaciteiten.
4. Gemeenten kunnen inburgeringsplichtige en inburgeringsbehoefige personen die een beroepsopleiding volgen (MBO-1 of MBO-2) extra taalonderwijs bieden. Dit

---

¹ Kamerstukken II, 2007-2008, 31 143, nr. 1

² Kamerstukken II, 2007-2008, 31 143, nrs. 2, 14 en 25 en Kamerstukken II, 2008-2009, 31 143, nr. 38.

³ Onderstaande maatregelen zijn gerealiseerd door middel van wijzigingen en wet- en regelgeving. Het grootste deel van de wijzigingen is reeds in werking getreden. Maatregelen 5, 7, 8 en 11 zijn opgenomen in een voorstel tot wetwijziging dat reeds door de Tweede Kamer is geaccordeerd en momenteel in behandeling is bij de Eerste Kamer.

- biedt de mogelijkheid inburgeraars direct een beroepsopleiding te laten volgen, met een taalondersteuning bekostigd uit inburgeringsmiddelen.
5. De inzet van een persoonlijk inburgeringsbudget wordt bevorderd. Dit biedt ruimte inburgeraars zelf een traject te laten uitzoeken, passend bij hun eigen ambities en mogelijkheden.
  6. Gemeenten hebben sinds 1 januari de mogelijkheid inburgeraars te verplichten een aangeboden inburgeringsprogramma te aanvaarden. Dit biedt de mogelijkheid het aanvaarden en volgen van een inburgeringscursus waar nodig af te dwingen. De gemeentelijke verordening dient hier dan wel op aangepast te zijn.
  7. Er komt één handhavingstermijn, te weten drieëneenhalf jaar, voor alle groepen inburgeringsplichtigen. Dit betekent vereenvoudiging van eerdere regelgeving.
  8. Vrijwillige inburgering (nu nog vervat in ministeriële regelingen), zal worden opgenomen in de wet. Hierdoor wordt de wetgeving overzichtelijker en kan ook in de uitvoering een eenduidige lijn worden getrokken.
  9. Het participatiebudget is ingevoerd; hierdoor kunnen verschillende geldstromen (Wet werk en bijstand, Wet inburgering en Wet educatie beroepsonderwijs) makkelijker worden gecombineerd, krijgen gemeenten meer beleidsruimte en kan een passend aanbod worden samengesteld.
  10. Er is een participatiebonus ingevoerd waarmee gemeenten een extra bijdrage van € 1.000 ontvangen voor elke inburgeringsvoorziening die zij duaal (i.e. in combinatie met een participatiecomponent voor de inburgeraar) aanbiedt.
  11. Gemeenten krijgen meer ruimte om de eigen financiële bijdrage van € 270 te verlagen of in het geheel niet te vragen van vrijwillige inburgeraars.
  12. Er zijn twee nieuwe examenprofielen ontwikkeld (zelfstandig ondernemerschap en maatschappelijke participatie) om een beter op de ambities en capaciteiten van de inburgeraar afgestemde voorziening te kunnen bieden.

Gerealiseerde uitvoeringsondersteunende activiteiten

1. Er is een aanjaagteam ingesteld op het ministerie van VROM/WWI dat gemeenten helpt bij de uitvoering.
2. Onder leiding van de heer Winsemius zijn specifieke afspraken gemaakt over het verbeteren van de uitvoering in de G4 en hebben deze vier gemeenten versnellingsplannen gemaakt.
3. In Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zijn projecten gestart ter verbetering van de kinderopvang voor inburgeraars en de afstemming tussen inburgering en voorschoolse educatie. Er is een factsheet opgesteld en een kennisbijeenkomst georganiseerd om gemeenten te adviseren over de mogelijke oplossingen van de knelpunten. De bestuurlijke afspraken die binnenkort gemaakt worden, betreffen ook de organisatie van kinderopvang voor inburgeraars.
4. 48 grote en middelgrote gemeenten zijn ondersteund bij het opstellen van specifieke inburgeringsagenda's.
5. Inzet van de landelijke campagne "het begint met taal" waarin inburgeraars gewezen worden op het belang van taal en hun eigen verantwoordelijkheid hierin, en Nederlanders, bedrijven en organisaties worden gewezen op hun mogelijke rol hierbij.
6. Het Rijk heeft 1/3 van het in 2007 geleden exploitatieverlies van taalaanbieders voor rekening genomen.
7. De cliëntvolgsystemen die gemeenten gebruiken, zijn beter aangesloten op de systemen van de IB-groep.

8. Gemeenten zijn in de verzamelbrief van SZW van juni 2009 aangespoord om taalcursussen verplichtend aan te bieden aan bijstandsgerechtigden en deze verplichting ook te handhaven. Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie Van Toorenborg (Kamerstukken II, 2008-2009, 31 143, nr. 49).
9. Over diverse aspecten van de inburgering zijn factsheets en handreikingen voor gemeenten gemaakt. Tijdens kennisbijeenkomsten door het hele land zijn ervaringen en good practices uitgewisseld.
10. Gemeenten hebben extra middelen ontvangen voor de organisatie van vrijwillige taalcoaches voor inburgeraars. In de periode 2009-2011 zullen gemeenten ruim 19.000 vrijwillige taalcoaches werven, trainen en begeleiden die in een één-op-één situatie een extra ondersteuning aan inburgeraars geven.
11. De communicatie op verschillende websites over de verschillende mogelijkheden om aan de inburgeringsplicht te voldoen is verbeterd. Naast inburgering middels het inburgeringsexamen kan ook voldaan worden aan de inburgeringsplicht door het behalen van het staatsexamen I of II of het MBO-examen. De voorlichting over de verschillende routes is inmiddels aangepast. Op de VROM website, de campagnesite "Hetbegintmettaal.nl", "handreikinginburgeringgemeenten.nl" en op de site inburgeren.nl van de IB-Groep, de site van de Immigratie en Naturalisatie Dienst en bij Postbus 51 zijn overzichten opgenomen van de wijze waarop aan de inburgeringsplicht kan worden voldaan. Er is een voorlichtingsfilm ontwikkeld die taalinstellingen kunnen laten zien aan hun cursisten. In deze film wordt kort aandacht besteed aan de wijze waarop aan de inburgeringsplicht kan worden voldaan en wordt zichtbaar gemaakt hoe het examen in zijn werk gaat. Om cursisten beter op het examen voor te bereiden zijn er oefenexamens ontwikkeld. Deze komen binnenkort beschikbaar voor cursisten.
12. In diverse gemeenten zijn projecten ondersteund die de kwaliteit en de uitvoering van de inburgering moeten verbeteren (projecten wijkgerichte inburgering, voorbereidende trajecten participatiebudget, projecten persoonlijk inburgeringsbudget, AKO-pilots, projecten zelfstandig ondernemerschap).
13. Sinds juli 2009 levert de IB-Groep op mijn verzoek maandelijks cijfers welke ik beschikbaar stel voor gemeenten. Op basis van deze gegevens worden knelpunten en achterstanden sneller gesignaleerd en kunnen gemeenten daarop de nodige acties nemen. Vanaf 1 januari 2010 zal deze informatie volledig openbaar op internet beschikbaar zijn.

Nog te realiseren nieuwe maatregelen

Om in het stelsel nog meer ruimte te creëren voor toegepaste oplossingen op individuele situaties en daarmee de uitvoerbaarheid voor gemeenten te vergroten, zal ik de komende tijd nog een aantal wijzigingen doorvoeren. Ook worden wijzigingen voorbereid in het examenstelsel ten behoeve van een snellere doorstroom van kandidaten, en wordt een maatregel genomen om tijdiger registratie in ISI te realiseren.

1. Hardheidsclausule KVT

Er zijn mensen die van mening zijn dat ze ruimschoots voldoen aan de inburgeringscriteria, maar dit niet kunnen aantonen door diploma's, certificaten of andere documenten. Conform de toezegging aan uw Kamer is onderzocht of voor deze personen een alternatief mogelijk is.

In het huidige stelsel is voor deze mensen de korte vrijstellingstoets (KVT) open gesteld. De korte vrijstellingstoets toetst op een geïntegreerde wijze taalniveau en kennis van de Nederlandse samenleving. Het behalen van de toets geeft vrijstelling van de inburgeringsplicht en wordt ook erkend in een naturalisatieprocedure. Ik wil de korte vrijstellingstoets dan ook handhaven voor deze groep als eerst aangewezen weg om aan te tonen dat men voldoende ingeburgerd is.

Een klein aantal inburgeraars wil de korte vrijstellingstoets uit principe niet afleggen, omdat het naar hun mening duidelijk is dat ze voldoende zijn ingeburgerd. Daarbij hebben ze veelal geen wens tot naturalisatie. Zij zijn van mening dat ze met een toets onnodig lastiggevallen worden met bureaucratische handelingen. Aan deze groep bezwaarders wil ik tegemoet komen door in het Besluit inburgering een hardheidsclausule op te nemen. De inburgeraar kan dan als hij van mening is evident te zijn ingeburgerd een beroep doen op de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie. De Minister wijst dit beroep vervolgens toe of hij wijst het af. Over de vraag of een positieve beslissing doorwerkt in een naturalisatieprocedure en – vanaf 1 januari 2010 – in een procedure voor het verkrijgen van een zelfstandige verblijfsvergunning of een vergunning voor onbepaalde tijd zal ik op korte termijn met mijn collega van Justitie in overleg treden.

De voorlichting aan gemeenteambtenaren over de huidige vrijstellingsgronden op basis van diploma's, certificaten en de procedure voor personen die evident zijn ingeburgerd zal worden verbeterd en zondig aangevuld.

2. Hardheidsclausule aantoonbaar geleverde inspanningen

Er zijn mensen voor wie, ook al doen ze hun best, het halen van het inburgeringsexamen een onmogelijke opgave blijkt. Een gemeente heeft de mogelijkheid deze mensen van hun inburgeringsplicht te ontheffen. Dat kan niet eerder dan zes maanden voor het verstrijken van de voor de betreffende inburgeringsplichtige geldende termijn. Deze hoofdregel blijft ongewijzigd omdat ik het belangrijk vind dat er echt serieuze inspanningen geleverd moeten zijn en dat pas na verloop van tijd op zorgvuldige wijze kan worden vastgesteld dat een inburgeringsplichtige echt niet in staat is het examen te halen. Aan deze regel wordt een hardheidsclausule toegevoegd aan de hand waarvan het college van burgemeester en wethouders een inburgeringsplichtige die zich in ruime mate heeft ingespannen om te voldoen aan zijn inburgeringsplicht, maar die duidelijk niet zal kunnen voldoen aan die plicht, eerder dan zes maanden voor het verstrijken van de geldende termijn om in te burgeren kan ontheffen van de plicht. De aard van een hardheidsclausule brengt met zich mee dat de toepassing ervan beperkt blijft tot enkele individuele gevallen. Met deze voorgenomen wijziging van het Besluit inburgering wordt tegemoet gekomen aan de motie van Kamerlid Dijsselbloem (Kamerstukken II, 2008-2009, 31 143, nr. 54).

3. Ontheffing op medische gronden

In het kader van de evaluatie van de Wet inburgering die deze zomer van start gaat, wordt ook onderzocht of er noodzaak bestaat tot versoepeling dan wel aanscherping van de wettelijke bepalingen en/of het medisch protocol ten aanzien van ontheffingen. Een uitgebreide toelichting op de criteria voor ontheffing bij medische keuringen vindt u verderop in deze bijlage (overige aan de Kamer toegezegde informatie, punt 3).

4. Aanpassing examenstelsel

Om de toetslast van het decentrale examen te verlichten, wil ik voor kandidaten die de portfolioroute afleggen het aantal portfoliobewijzen van cruciale praktijksituaties dat verzameld moet worden omlaag brengen van 30 naar 20. Het afsluitende panelgesprek blijft bestaan. Voor kandidaten die het praktijkexamen afleggen middels assessments wordt het aantal assessments teruggebracht van 6 naar 4. Voor kandidaten die het praktijkexamen afleggen door een combinatie van portfoliobewijzen en assessments wordt het aantal portfoliobewijzen teruggebracht van 15 naar 10 en het aantal assessments van 3 naar 2. Met nadruk wil ik hierbij aangeven dat het examen inhoudelijk hetzelfde blijft en de eisen die aan de kennis- en taalvaardigheden van de kandidaat worden gesteld gelijk blijven.

5. Tijdige registratie in ISI

Met ingang van 1 januari 2010 gaat er een wettelijk vastgestelde termijn van 4 weken gelden waarbinnen gemeenten een inburgeringsvoorziening dienen te registreren in ISI. Hiermee wordt tijdige registratie afgedwongen. Voor deze maatregel is een wijziging in het Besluit inburgering nodig.

6. Mogelijke wijziging lening- en vergoedingensysteem.

De evaluatie van het stelsel van leningen en vergoedingen en de mogelijkheid tot het openstellen van die faciliteiten voor vrijwillige inburgeraars, maakt deel uit van de wetsevaluatie welke binnenkort van start gaat. De resultaten van de evaluatie van dit specifieke onderdeel van de wet worden zo spoedig mogelijk opgeleverd, los van de resultaten van de gehele evaluatie, mits de resultaten goed te duiden zijn.

Op handen zijnde ondersteunende activiteiten

1. Met gemeenten wil ik bestuurlijke afspraken maken over mogelijke en noodzakelijke maatregelen om onze ambities voor de inburgering voor de korte en langere termijn te realiseren. Maatregelen op het gebied van de organisatie van kinderopvang en de organisatie van opstapcursussen teneinde de instroom van vrijwillige inburgeraars te verbeteren, maken onderdeel uit van deze afspraken.
2. Met de VNG en gemeenten wil ik ook bespreken op welke wijze inburgeringsvoorzieningen voor werkenden in samenwerking met de werkgevers gerealiseerd kunnen worden.
3. Met SZW en het UWV ben ik in overleg over de wijze waarop inburgering vaker en beter een plaats kan krijgen in trajecten voor (deeltijd)werklozen.
4. In het najaar van 2009 wordt een aantal themabijeenkomsten voor gemeenten georganiseerd over: wet- en regelgeving, kinderopvang en vve, professioneel en doelgericht aanbesteden, wijkgerichte aanpak, duale voorzieningen, en het participatiebudget.
5. Met Forum ben ik in overleg over de organisatie van een aantal bijeenkomsten voor migrantenorganisaties over hun mogelijke rol en betrokkenheid bij de werving van vrijwillige inburgeraars.
6. Om de doorstroom van cursisten naar het praktijkexamen te verbeteren worden in 2009 en 2010 400 extra examinatoren opgeleid waarmee het totaal aantal gecertificeerde examinatoren op 900 komt.

7. Het aantal examenlocaties waar het centrale deel van het inburgeringsexamen kan worden afgelegd is dit jaar uitgebreid met een 7e locatie (Rijswijk). De inburgeraar kan nu het centraal examen afleggen op de examenlocaties in Amsterdam, Eindhoven, Nijmegen, Rotterdam, Rijswijk, Utrecht of Zwolle. Vanaf september wordt een mobiele examenbrigade operationeel. Een dergelijke brigade kan onder bepaalde voorwaarden ingezet worden om kandidaten op een andere locatie voor het centraal examen te examineren dan op de zeven vaste examenlocaties van de IB-groep. Het praktijkdeel van het inburgeringsexamen kan worden afgelegd op één van de ongeveer honderd examenlocaties verspreid over het land.

Overige aan de Kamer toegezegde informatie

1. Microkredieten voor het starten van ondernemingen

In het nieuwe examenprofiel ondernemerschap zijn naast algemene ondernemersvaardigheden ook diverse Cruciale Praktijksituaties opgenomen die betrekking hebben op financieringsmogelijkheden, belastingen, verzekeringen en (voorbereidende) ondernemingsplannen. In een viertal gemeenten lopen innovatietrajecten inburgering en ondernemerschap waarbij inburgeraars worden voorbereid om duurzaam ondernemer te worden, dan wel om hun ondernemersvaardigheden te vergroten. Binnen deze innovatietrajecten wordt aansluiting gezocht bij verschillende financieringsmogelijkheden zoals het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen en microkredietfaciliteiten.

Onlangs is onder verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van EZ een 2-jarige pilot gestart waarin in samenwerking met vijf banken microkredietfaciliteiten beschikbaar worden gesteld ten behoeve van (startende) ondernemers die elders geen financiering kunnen verkrijgen. Ik zal de staatssecretaris vragen bij de monitoring specifieke aandacht te schenken aan de doelgroep inburgeraars.

2. Opzet en planning evaluatie van de Wet inburgering

Artikel 71 van de Wet inburgering (Wi) bepaalt dat ik in mijn hoedanigheid als Minister voor Wonen, Wijken en Integratie binnen vier jaar na inwerkingtreding van de Wi, aan u een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk moet zenden.

De openbare aanbesteding van het evaluatieonderzoek naar zowel de Wi als de Regeling vrijwillige inburgering (Rvi) is bijna afgerond. Ik streef er naar om de resultaten van het onderzoek nog voor de zomer van 2010 aan te bieden. Zoals ik u ook tijdens de behandeling van het voorstel tot wijziging van de Wet inburgering op 25 juni jl. heb gezegd, zal ik u berichten als uitstel wat mij betreft onvermijdelijk is.

Het evaluatieonderzoek richt zich op de volgende hoofdvragen:

- Doelbereik: bereiken Wi en de Rvi wat de wetgever heeft beoogd?
- Werking: werken de Wi (inclusief de wijzigingen) en de Rvi zoals de wetgever heeft beoogd? Welke factoren belemmeren danwel bevorderen de werking van de wet en de regeling?

Het doelbereik van de Wi en de Rvi wordt onderzocht op basis van de gegevens in het Informatiesysteem Inburgering over de jaren 2007, 2008 en 2009. De werking van de Wi en Rvi wordt geëvalueerd aan de hand van een kwalitatief onderzoek naar:

- de rol van de gemeente;
- de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar;
- de marktwerking en de kwaliteit van het cursusaanbod;
- leningen en vergoedingen;
- het inburgeringsexamen;
- de financieringssystematiek;
- de rol van het rijk.

3. Criteria voor ontheffing bij medische keuringen

Het college van BenW kan de inburgeringsplichtige op grond van artikel 6 van de Wet inburgering van de inburgeringsplicht ontheffen indien deze heeft aangetoond door een psychische of lichamelijke belemmering dan wel een verstandelijke handicap, blijvend niet in staat te zijn het inburgeringsexamen te behalen. In artikel 2.8 van het Besluit inburgering zijn eisen gesteld aan de procedure voor het verlenen van deze ontheffing. Zo moet het college zijn besluit baseren op het advies van een door hem aangewezen onafhankelijk arts.

Aanwijzing van de arts door de gemeente

Het college van BenW kan elke arts aanwijzen als adviseur inzake ontheffingen op medische gronden, mits deze is ingeschreven in het register bedoeld in artikel 3, eerste lid van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg.

Om continuïteit in de advisering te kunnen waarborgen, wijzen gemeenten veelal een organisatie aan in plaats van één arts. Gemeenten worden daarbij geadviseerd de arts te laten deelnemen aan de cursus medische advisering. Deze cursus is ontwikkeld om de kennis van de artsen over het inburgeringsstelsel en de eisen aan het advies te borgen. Tot nu toe hebben ruim 200 artsen van circa 30 organisaties de cursus gevolgd.

Inhoud van het advies

De arts moet zijn adviezen opstellen conform het protocol medische advisering dat in bijlage 4 bij de Regeling inburgering is opgenomen. Het protocol bevat richtlijnen en feiten om door middel van anamnese en lichamelijk onderzoek tot een goed onderbouwd advies te komen. Het protocol bevat geen limitatieve lijst met lichamelijke en psychische belemmeringen en verstandelijke handicaps die leiden tot een advies voor ontheffing van de inburgeringsplicht. Belemmeringen komen in zoveel verschillende gradaties en varianten voor dat het opstellen van een dergelijke lijst niet mogelijk is. Het protocol vergroot de uniformiteit van de adviezen en verschaft de inburgeraar waarborgen voor een zorgvuldig en transparant proces.

Verkorte procedure voor evidente gevallen

In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij bepaalde verstandelijke handicaps, kan sprake zijn van 'evidente' gronden voor ontheffing. In het protocol is hiervoor, ter beperking van de belasting voor de inburgeringsplichtige, een verkorte procedure opgenomen. van de aangewezen arts een advies kan worden opgesteld. Als het op grond van reeds aanwezige medische stukken, bekendheid bij de gemeente, eerdere sociaal-medische adviezen of beoordelingen in het kader van de WMO, AWBZ, WWB, of bijzondere bijstand volgens de aangewezen arts evident vaststaat dat betrokkene

niet in staat zal zijn om het inburgeringsexamen te behalen, kan hij volstaan met het opstellen van een advies zonder dat betrokkene in persoon is gezien door de arts. In het kader van de evaluatie van de Wet inburgering wordt onderzocht of er noodzaak bestaat tot versoepeling dan wel aanscherping van de wettelijke bepalingen en/of het medisch protocol.

4. Informatie over de Wet inburgering buitenland

De resultaten van de evaluatie van de Wet inburgering in het buitenland zijn bij brief van 2 juli 2009 naar de Kamer verzonden (Kamerstukken II, 2008-2009, 32 005 nr. 1). In de begeleidende brief is aangegeven dat de uitkomsten van deze evaluatie, samen met de uitkomsten van de evaluatie naar de verhoogde inkomens- en leeftijdseis voor gezinsmigratie, zullen worden betrokken bij de integrale kabinetsreactie op de motie van het CDA en de PvdA waarin de regering wordt opgeroepen te komen tot een integrale aanpak van het beleid voor huwelijksmigratie en integratie (Kamerstukken II, 2008-2009, 31 700 XVIII nr. 19). Aan deze integrale kabinetsreactie wordt momenteel met urgentie gewerkt. De beleidsbrief hierover zal na de zomer naar de Kamer worden gezonden.

5. Voortgang van de innovatietrajecten Persoonlijk Inburgerings Budget (PIB)

In het Deltaplan inburgering is het persoonlijk inburgeringsbudget (PIB) genoemd als één van de instrumenten om te komen tot kwaliteitsverbetering van de inburgering. Het PIB is een geschikt instrument om invulling te geven aan meer maatwerk en meer eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar bij de vormgeving en invulling van zijn inburgeringsprogramma. Om het gebruik van PIB's door gemeenten te bevorderen, zal het PIB expliciet in de Wet inburgering worden benoemd. Een wijziging van de Wet inburgering op dit punt is momenteel in behandeling bij de Eerste Kamer (Kamerstukken I 2008/09, nr. 31 791, A). Inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is thans voorzien voor het einde van 2009.

Om het PIB onder de aandacht te brengen van gemeenten en goede voorbeelden naar boven te halen, is het PIB aangewezen als één van de onderwerpen van de innovatietrajecten uit het Deltaplan Inburgering. In het innovatietraject PIB wordt geëxperimenteerd met het PIB binnen de kaders van bestaande wet- en regelgeving. Zoals eerder toegezegd zal ik u nader informeren over de resultaten na afloop van het innovatietraject.

6. Best practices in de intake

De algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie heeft mij gevraagd wanneer de Kamer de resultaten van het onderzoek best practices in de intake kon verwachten. De Kamer zijn de resultaten aan het eind van het zomerreces toegezegd (Kamerstukken II, 2008-2009, 31 143, nr. 39). Het onderzoeksrapport zal u op korte termijn worden toegezonden. Het rapport bevat beschrijvingen van vijf praktijkvoorbeelden van de inburgeringsintake. Op basis hiervan zijn de elementen benoemd die van belang zijn voor een goede intake.

